

Jaarplan 2020

Februari 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Activiteiten.....	5
3. Werkwijze en organisatie.....	7
4. Communicatie.....	8
5. Begroting.....	9
Bijlage 1 - Groslijst mogelijke onderzoeksonderwerpen.....	11
Bijlage 2 - Criteria voor onderzoeken.....	13
Bijlage 3 - Overzicht rekenkameronderzoeken.....	15

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het jaarplan voor 2020 aan. In het jaarplan vindt u informatie over de voorgenomen onderzoeken en activiteiten van de rekenkamercommissie in 2020.

De rekenkamercommissie voert onderzoek uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Met de onderzoeken beogen wij ook dit jaar weer, vanuit een onafhankelijke positie, een constructieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Soest.

Dit jaar start de rekenkamercommissie in een nieuwe samenstelling met drie nieuwe leden.

Namens de rekenkamercommissie,

J.A. (Joyce) Satijn
Voorzitter

1. Inleiding

In dit jaarplan is beschreven welke onderzoeken er voor 2020 staan gepland. Het jaarplan is daarmee tevens het onderzoeksprogramma 2020 van de rekenkamercommissie. Verder is er in dit jaarplan aandacht voor de begroting 2020 van de rekenkamercommissie.

De samenstelling van de rekenkamercommissie is als volgt:

Mevrouw drs. J.A. (Joyce) Satijn MPM (voorzitter)
De heer dr. H.A. (Harmen) Binnema
Mevrouw mr. J.G. (Judith) Calmeyer Meijburg-van Reekum MPM
Mevrouw drs. B.R. (Betske) van Henten-Meijer
De heer drs. L.J. (Bert) Mellema
Secretaris/onderzoeker mevrouw M.E. (Marjolein) Barel-Glashouwer MSc

Op de website van de gemeenteraad (<https://gemeenteraad.soest.nl/Rekenkamercommissie>) is actuele informatie opgenomen over de hoofd- en nevenfuncties van de leden van de rekenkamercommissie.

2. Activiteiten

In deze paragraaf volgt eerst een overzicht van de voorgenomen onderzoeken. Daarna beschrijven we de overige activiteiten van de rekenkamercommissie.

2.1 Voorgenomen onderzoeken

In de verordening op de rekenkamercommissie staan in artikel 3.3 criteria genoemd om te bepalen of een onderwerp passend is voor een onderzoek van de rekenkamercommissie.¹ Voor het totaal van de onderwerpen geldt dat:

- het onderzoek betrekking moet hebben op de doelmatigheid, de doeltreffendheid of rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde beleid;
- er sprake moet zijn van een substantieel belang;
- het door de gemeente te beïnvloeden beleid moet zijn;
- er sprake is van spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen;
- het onderzoek communiceerbaar moet zijn.

In 2020 wil de rekenkamercommissie drie onderzoeken uitvoeren of in gang zetten. Allereerst wordt het onderzoek naar de afhandeling van klachten, bezwaren en meldingen afgerond. Daarnaast start de rekenkamercommissie een onderzoek naar de aanpak van jongerenoverlast. Het onderwerp van het derde onderzoek bepaalt de commissie begin 2020.

➤ **Onderzoek afhandeling klachten, bezwaren en meldingen**

De rekenkamercommissie onderzoekt de doeltreffendheid van de afhandeling van klachten, bezwaren en meldingen openbare ruimte. Het feitenonderzoek is uitgevoerd en het onderzoek bevindt zich in de fase van hoor en wederhoor. De rekenkamercommissie verwacht het rapport in het eerste kwartaal van 2020 aan te kunnen bieden aan de gemeenteraad.

➤ **Onderzoek aanpak jongerenoverlast**

In 2017 had de rekenkamercommissie het voornemen om de aanpak van jongerenoverlast te onderzoeken. Destijds heeft de rekenkamercommissie besloten om het onderzoek uit te stellen, naar aanleiding van informatie van het college over de start van nieuw beleid. De rekenkamercommissie had het voornemen om het onderzoek twee jaar later uit te voeren en dan ook de implementatie van het nieuwe beleid daarin te betrekken. In 2020 zal dit onderzoek van start gaan en de rekenkamercommissie zal de gemeenteraad over het onderzoeksvoorstel informeren.

¹ Zie bijlage 2 voor een uitgebreid overzicht dat de rekenkamercommissie hanteert.

➤ **Onderwerp derde onderzoek**

Het onderwerp voor het derde onderzoek bepaalt de rekenkamercommissie in het voorjaar van 2020. In eerdere jaren inventariseerde de rekenkamercommissie via een gespreksronde met de politieke fracties welke onderwerpen er bij de raadsleden leefden. Dit jaar heeft de agendacommissie – bestaande uit alle fractievoorzitters – aangegeven gezamenlijk een aantal onderwerpen op te stellen en door te geven aan de rekenkamercommissie. Daarnaast benut de commissie bij de keus van het onderwerp de input van de nieuwe leden die per januari 2020 starten en hanteert ze de criteria zoals beschreven in paragraaf 2.1 en in bijlage 2.

2.2 Overige activiteiten

➤ **Vergaderingen**

De rekenkamercommissie heeft maandelijks een reguliere vergadering. In deze vergaderingen wordt met name gesproken over de aanpak en voortgang van onderzoeken. Ook komen onderwerpen als communicatie, deskundigheidsbevordering en actuele ontwikkelingen aan de orde. Naast de reguliere vergaderingen zijn er onderzoeksgebonden bijeenkomsten en vergaderingen. De rekenkamercommissie heeft rondom lopende onderzoeken gesprekken met portefeuillehouders en met de ambtelijke organisatie, waaronder de gemeentesecretaris.

➤ **Kennismaken bestuurders**

De nieuwe leden van de rekenkamercommissie maken graag kennis met de gemeenteraadsleden, tijdens de gebruikelijke bijeenkomsten. Ook zal ze het college uitnodigen om kennis te maken, evenals de gemeentesecretaris.

➤ **Afstemmingsoverleg controleketen**

Jaarlijks vindt er een afstemmingsoverleg plaats van de zogenaamde controleketen. Dit is een overleg waarbij de personen en commissies bij elkaar komen die bij de gemeente te maken hebben met controle van het gevoerde beleid. Het gaat om de rekenkamercommissie, de auditcommissie, de concerncontroller en de accountant. Tijdens dit overleg informeren we elkaar over en weer over de onderzoeksplannen.

➤ **NVRR**

De rekenkamercommissie is lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR). Dit lidmaatschap is bedoeld voor het uitwisselen van kennis en informatie met andere rekenkamer(commissie)s. De NVRR organiseert onder andere studiedagen en verzorgt een digitale nieuwsbrief met de laatste ontwikkelingen. De rekenkamercommissie neemt deel aan relevante bijeenkomsten van de NVRR.

3. Werkwijze en organisatie

Verzamelen van onderwerpen

Om tot onderwerpen te komen, benut de rekenkamercommissie suggesties van inwoners, belangenverenigingen, ondernemers, ambtenaren en natuurlijk raadsleden. In de praktijk blijkt dat onderzoekssuggesties met name worden aangedragen door raadsleden.

Vooronderzoek

Wanneer de rekenkamercommissie besluit om een bepaald onderwerp te onderzoeken, start zij eerst een vooronderzoek. In dit vooronderzoek bepaalt ze wat de stand van zaken is rondom een bepaald vraagstuk. Daarnaast besluit ze of het onderwerp interessant is en past binnen de gestelde criteria.

Start en uitvoering onderzoek

Als het onderwerp geschikt is, start de rekenkamercommissie een onderzoek. Ze zorgt hierbij zelf voor de onderzoeksopzet, de probleemstelling en de hoofdvragen. De gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, het management team en de betrokken afdeling(en) krijgen de onderzoeksopzet ter kennisname toegestuurd. De rekenkamercommissie verzorgt ook een informerende bijeenkomst voor de raadsleden over de onderzoeksopzet.

Vervolgens wordt een onderzoeksbureau geselecteerd dat het onderzoek in samenwerking met de rekenkamercommissie uitvoert. De belangrijkste argumenten voor het uitbesteden van het feitenonderzoek zijn het aantrekken van inhoudelijke expertise en het beperkt houden van de doorlooptijd van een onderzoek. De betrokkenheid van de commissie bij de uitvoering van een onderzoek wordt gewaarborgd door deelname aan interviews en groepsgesprekken. Vervolgens wordt door het onderzoeksbureau de rapportage opgesteld. In samenwerking met de rekenkamercommissie worden conclusies geformuleerd. De rekenkamercommissie stelt zelf de aanbevelingen op.

Aanbieding rapport

Bij het aanbieden van het eindrapport van een onderzoek, geeft de rekenkamercommissie een korte presentatie aan de gemeenteraad. Raadsleden kunnen dan vragen stellen aan de rekenkamercommissie.

Opvolgingsonderzoeken

In opvolgingsonderzoeken bekijkt de rekenkamercommissie in hoeverre de conclusies en aanbevelingen uit eerdere rapporten zijn overgenomen door de raad en de organisatie. De commissie voert de opvolgingsonderzoeken zelf uit.

Uitgebreide beschrijving werkwijze

Voor een uitgebreide beschrijving van onze werkwijze verwijzen wij graag naar het 'draaiboek onderzoek'. Het draaiboek vindt u [hier](#).

4. Communicatie

De rekenkamercommissie streeft ernaar om haar werk breed onder de aandacht van de inwoners van Soest te brengen, omdat ze van mening is dat met haar werk een maatschappelijk belang gediend is.

De rekenkamercommissie bekijkt per onderzoeksonderwerp op welke wijze het beste kan worden gecommuniceerd. Als het een maatschappelijk aansprekend onderwerp is, brengen we bij de start en afronding van het onderzoek een persbericht uit. Ook wordt dit gecommuniceerd via de website van de gemeente Soest en via Twitter. De website bevat daarnaast informatie over eerder uitgebrachte rapporten en andere informatie over de werkzaamheden van de rekenkamercommissie. De communicatie van de rekenkamercommissie gebeurt volledig digitaal.

Communicatie richting gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie is ook een belangrijk onderdeel van het werk. Goede en open contacten met de raad zijn behulpzaam bij het kunnen doen van het onderzoekswerk. De rekenkamercommissie maakt daarom jaarlijks een ronde langs de fracties. Ook hebben we rondom lopende onderzoeken gesprekken met portefeuillehouders en met de ambtelijke organisatie. En de commissie benut het intranet van de gemeente om bekendheid te geven aan haar onderzoeken.

5. Begroting

De rekenkamercommissie Soest beschikt over een budget van € 52.388 per jaar voor het uitbesteden van onderzoek en de vergoedingen. In de tabel hieronder is weergegeven hoe het budget aangewend wordt.

Post	Begroot	Geplande aanwending
Uitbesteden onderzoek	€ 30.000	Onderzoeken
Vergoeding leden	€ 18.714	Vaste maandelijkse vergoeding en reiskostenvergoeding per bijeenkomst
Overige kosten	€ 3.674	Inhuur secretariële ondersteuning; kosten drukwerk; studiedagen
Totaal	€ 52.388	

Bijlagen

Bijlage 1 - Groslijst mogelijke onderzoeksonderwerpen

De onderwerpen op de groslijst komen voort uit inventarisaties van onderzoeks-
onderwerpen tijdens gesprekken met de raadsfracties en inbreng vanuit de
rekenkamercommissie op basis van ontwikkelingen en de P&C documenten van de
gemeente Soest.

Groslijst onderzoeksonderwerpen
<p>Beheer van persoonsgegevens <i>In hoeverre wordt dit rechtmatig uitgevoerd?</i></p>
<p>Aanbestedingen WMO / Jeugdzorg in regio Amersfoort <i>Hoe verloopt de zorginkoop? Hoe krijg je er als raad grip op, is de informatie tijdig en compleet? Waar ligt de invloedssfeer van de raad?</i></p>
<p>Sociaal domein <i>Het sociaal domein is moeilijk meetbaar en niet inzichtelijk voor raadsleden. Waar wordt het geld aan uitgegeven? Aan welke knoppen kan de raad draaien? Hoe verloopt interne controle op uitbestede werkzaamheden in sociaal domein?</i></p>
<p>Jeugdzorg <i>Onderzoek naar de doeltreffendheid van de uitvoering van de jeugdzorg.</i></p>
<p>Doelgroepenvervoer <i>Hoe hou je zicht op de besteding van het geld? Zijn de kosten voor doelgroepenvervoer vergelijkbaar met andere gemeenten?</i></p>
<p>Grote projecten zoals Masterplan Soesterberg <i>Wat is de stand van zaken als het gaat om risico's en sturing?</i></p>
<p>Toezicht, handhaving en gedogen <i>Wat is de stand van zaken van toezicht en handhaving in de gemeente Soest? Hoe gaat de gemeente om met gevolgen van gedoogbeleid?</i></p>
<p>Weerstandsvermogen gemeente Soest <i>Hoe is de financiële positie van de gemeente Soest?</i></p>
<p>Het sportbeleid <i>In 2013 is de gemeente overgestapt op een vorm van verhuur van zalen en velden. Een evaluatie van het beleid: wat valt te leren van het huidige beleid met het oog op nieuw beleid?</i></p>
<p>Ex ante onderzoek <i>Een aantal fracties heeft deze vorm van onderzoek genoemd tijdens de ronde langs de fracties eind 2018. Voorbeelden die genoemd zijn om ex ante onderzoek naar te doen zijn de Omgevingswet, de inclusieve samenleving, het plafond sociaal domein, participatie bij de programmabegroting.</i></p>
<p>Kaderstellende rol raad <i>Het bieden van handvatten aan de raad voor de kaderstellende rol en voor het scheiden van hoofd- en bijzaken.</i></p>
<p>Beleidscyclus en uitvoering <i>Op allerlei gebied maakt de gemeente beleid en de gemeenteraad stelt het vast. Wat gebeurt er in de uitvoering van het beleid?</i></p>
<p>Regionale samenwerking in het algemeen</p>

<p><i>Hoe kan de raad de grip op regionale samenwerking versterken? Werkt de instelling van rapporteurs uit de raad?</i></p>
<p>Samenwerking Regio Amersfoort <i>Voert Regio Amersfoort haar beleid op een doeltreffende manier uit?</i></p>
<p>Regionalisering informatisering <i>Waar wordt het geld aan besteed?</i></p>
<p>Veiligheid <i>Onderzoek naar de rol van de gemeente bij veiligheid.</i></p>
<p>Grondverkoop De Groene Hoogte en Oude Tempel. <i>Onderzoek naar de achtergrond van de kosten van de grondverkoop.</i></p>
<p>Apollo Noord <i>Onderzoek naar de ontstaansgeschiedenis hiervan.</i></p>
<p>Juridische zaken inwoners en gemeente <i>Is het aantal juridische zaken van inwoners met de gemeente vergelijkbaar met andere gemeenten? Waardoor ontstaan de conflicten?</i></p>
<p>Betrokkenheid inwoners bij plannen ruimtelijke ontwikkeling <i>Hoe betreft de gemeente inwoners bij plannen omtrent ruimtelijke ontwikkeling?</i></p>
<p>Inwonerparticipatie <i>Heeft de gemeente criteria voor inwonerparticipatie, en zo ja, worden die gehanteerd? Wat zijn effectieve manieren om inwoners te betrekken?</i></p>
<p>Bosstraatvisie 2009 <i>Onderzoek naar het bereik van de gestelde doelen.</i></p>
<p>Aanpak Smitsveen <i>Hoe verloopt de aanpak en wie voert de regie?</i></p>
<p>Evaluatie gemeentelijke adviescommissies <i>Welke adviescommissies zijn er en wat gebeurt er met de adviezen?</i></p>
<p>Grondbeleid <i>Wat houdt het grondbeleid in en is het beleid adequaat om de ambitie voor woningbouw te realiseren?</i></p>
<p>Betaalbare woningen voor starters en senioren <i>Welke keuzes heeft de raad gehad, wat zijn consequenties van loslaten van een percentage sociale woningbouw? Is het haalbaar om alleen starters- en seniorenwoningen te bouwen? Hoe kan gezorgd worden voor evenwicht tussen starterswoningen en dure woningen?</i></p>
<p>Aanbestedingen <i>Voldoen de aanbestedingen aan de regels? En bereikt Soest de doelen die ze met de aanbestedingen wil behalen?</i></p>

Bijlage 2 - Criteria voor onderzoeken

Criteria verordening	Uitwerking	Toelichting
Doelmatigheid	Is er twijfel over de doelmatigheid?	Is er sprake van beleid dat niet efficiënt is/wordt uitgevoerd?
Doeltreffendheid	Is er twijfel over de doeltreffendheid?	Is er sprake van beleid dat niet het effect oplevert/heeft opgeleverd dat de raad ervan verwacht (had)?
Rechtmatigheid	Is er twijfel over de rechtmatigheid?	Is er sprake van financieel en/of niet-financieel handelen of besteden in afwijking van de regels?
Substantieel belang	Maatschappelijk en economisch belang.	De vraag is of een onderwerp het functioneren van de samenleving als geheel raakt. Hoe groter het maatschappelijke en economische belang, hoe interessanter het onderwerp.
Beïnvloedbaar beleid	Het moet gaan om bestaande beleidskaders, niet om toekomstplannen, waar de gemeente zeggenschap in heeft.	Het onderzoek moet bijdragen aan het sturen op hoofdlijnen door de raad.
Spreiding	Verschillende onderwerpen kiezen en spreiden over portefeuilles.	De rekenkamer kijkt ook of er recent al onderzoek op dit terrein is gedaan of in planning staat. Dit om overlap of dubbel werk te voorkomen. Afstemming met concern controller en accountant.
Communiceerbare resultaten voor bevolking	De burgers van Soest kunnen volgen welke resultaten er zijn behaald met het onderzoek. En welke	Naar verwachting levert het onderzoek concrete aanbevelingen op voor de raad. Bijdragen aan

Criteria verordening	Uitwerking	Toelichting
	verbeteringen er worden voorgesteld op basis van het onderzoek.	leerproces voor de organisatie. Bijdragen aan transparante werkwijze van de gemeente.

Extra criteria rekenkamercommissie	Uitwerking	Toelichting
Financieel belang/ risico	Omvang van de gemeentelijke geldstroom voor het onderwerp of de mate waarin de gemeente financiële risico's loopt.	
Praktische uitvoerbaarheid	Capaciteit, investering, doorlooptijd.	Behapbare uitvoeringskosten; doorlooptijd van het onderzoek; belasting in uren van ambtelijk apparaat en rekenkamercommissie.
Complexiteit	Mate waarin het onderwerp, mede door raakvlakken met andere beleidsterreinen, moeilijk 'grijpbaar' is en daardoor onzekerheden kent.	Hoe groter de onzekerheden, hoe interessanter het onderwerp.
Nieuw/toegevoegde waarde voor de raad	Levert het onderwerp informatie op over gebieden waar de raad nog onvoldoende beleidskaders stelt of controle uitoefent?	

Bijlage 3 - Overzicht rekenkameronderzoeken

Eerder uitgebrachte rapporten van de rekenkamercommissie Soest:

Titel rapport	Beschrijving onderzoek
Onderzoek Reinigingsbedrijf Midden Nederland	Gezamenlijk rekenkameronderzoek naar het functioneren en presteren van het Reinigingsbedrijf Midden Nederland (2019)
Onderzoek gemeentelijk duurzaamheidsbeleid Soest	Toekomstgerichte 'mid term review' van het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid (2018)
Doeltreffendheid uitvoering participatiewet door BBS	Gezamenlijk rekenkameronderzoek naar de doeltreffendheid van de uitvoering van re-integratie en bijstand door Uitvoeringsorganisatie BBS (2018)
Evaluatie Hart van de Heuvelrug 2001 – 2016	Onderzoek naar risicomanagement en informatievoorziening programma Hart van de Heuvelrug (2017).
Grip op samenwerkingsverbanden	Onderzoek naar de rolinvulling door de gemeenteraad met betrekking tot samenwerkingsverbanden (2016).
Sociaal culturele voorziening Soesterberg Besluitvorming onder de loep	Onderzoek naar de robuustheid van de plannen voor een SCV in Soesterberg. En een analyse van het besluitvormingsproces (2015).
Subsidie Idea, een open boek?	Onderzoek naar de subsidierelatie tussen de gemeente en Stichting Regio Cultuur Centrum Idea (2015).
Voorkomen en aanpakken	Onderzoek naar jongerenoverlast in Soest. Een onderzoek naar probleemanalyse, beleid, uitvoering en verantwoording (2013).
Zicht op werk	Onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het re-integratiebeleid van de gemeente Soest (2012).

Betrokken burgers	Onderzoek naar de afhandeling van klachten en bezwaarschriften door de gemeente Soest (2011).
Riolering, keuzes boven water	Onderzoek naar het rioleringsbeleid van de gemeente Soest (2010).
Digitaal dienstbaar *	Onderzoek naar de digitale dienstverlening bij de gemeente Soest (2009; opvolgingsonderzoek 2016).
Kennis van inhuur	Onderzoek naar de externe inhuur en de borging van de verkregen externe kennis bij de gemeente Soest (2009).
Wmo Graadmeter en Wmo Raadweter	Onderzoek gericht op de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Beslaat twee stappen: 1) doorlichting van de eerste uitgevoerde activiteiten en 2) handreiking voor de gemeenteraad voor de verdere invoering van het Wmo-beleid (ex ante onderzoek, 2008)
Actueel bestemd *	Onderzoek naar de actualisering van bestemmingsplannen door de gemeente Soest (2007; opvolgingsonderzoek 2010).
De belaste zaak *	Onderzoek naar de systematiek van de onroerende zaakbelasting van de gemeente Soest (2007; opvolgingsonderzoek 2009).
Sturing op samenwerking *	Onderzoek naar samenwerkingsverbanden van de gemeente Soest (2007; opvolgingsonderzoek 2012).
Treft subsidie doel? *	Onderzoek naar het subsidiebeleid voor welzijnsinstellingen van de gemeente Soest. Als referentiemodel is de beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF) gebruikt (2006; opvolgingsonderzoek 2010).

Aanbesteden openbaar *

Onderzoek naar het aanbestedingsbeleid
van de gemeente Soest (2006;
opvolgingsonderzoek 2008).

*: van deze onderzoeken is een aantal jaar later ook een opvolgingsonderzoek
uitgevoerd.